

Nekrologer.

Hans Olrik.

Den 12. Juni 1924 døde Forstanderen for Statens Lærerhøjskole, Professor Dr. Hans Olrik (f. 1862). Olrik var en meget alsidigt belæst Mand med en omfattende Viden og Interesse, men hans Forfatterskab samler sig næsten udelukkende om vor ældre Middelalder og først og fremmest da om Valdemarstiden, hvis store Skikkelser stod hans Hjerte nær. Det er betegnende, at hans *Konge og Præstestand i den danske Middelalder* (2 Bd. 1892—95), der stærkt betoner den alménevropæiske Udviklings Indflydelse paa de hjemlige Forhold, og hvis 1. Bd. skaffede ham den filosofiske Doktorgrad, standser ved Valdemar Sejrs Død, altsaa væsentlig omfatter den Tid, da Konge og Kirke virkede i Fællesskab. Om Kulminationen af dette Samvirke handler da ogsaa hans Hovedværk den smuktskrevne Bog om *Absalon* (2 Bd. 1909), efter hele Kildematerialets Natur mindre en egentlig Biografi end en alsidig Skildring af Tidens almindelige Historie med Absalon som Centrum. Har han end ikke helt undgaaet at overvurdere sin Helts Indflydelse paa Samtiden, et Skær, hvorpaa Biografer saa ofte strander, maa det til Gengæld fremhæves, at Bogen er ganske fri for den Chauvinisme, hvortil Emnet saa let frister. Særlig vil der i denne Sammenhæng være Grund til at pege paa hans forstaaende Skildring af Venderne som et fredeligt Bondefolk, hvem først Trykket fra Syd gjorde til Vikinger. Foruden en bredt anlagt Fremstilling af *Knud Lavards Liv og Gærning* (1888) har han behandlet forskellige Emner fra den ældre Middelalder i en talrig Række Enkeltundersøgelser, af hvilke flere er fremkomne her i Tidsskriftet saaledes: *Studier over Ælnods Skrift om Knud d. hellige* (6. R. IV) jfr. *Knud d. hellige i de ældre Kildeskrifter og den senere Overlevering* (7. R. III), hvori han med Rette hævder disses Værdi overfor Knytlingesaga, og *Bidrag til Belysning af Valdemarssønnernes Tidsalder* (6. R. VI). Desuden kan nævnes: *Biskop Valdemar og den danske Krone* (Aarb. for nordisk Oldkyndighed 1892) og *To enslydende danske Kongebreve*

fra 1230 (sstds. 1895), af Interesse for Cistercienserordenens Forbindelse med Danmark.

I nøje Sammenhæng med hans videnskabelige Arbejder staar den Oversættelse af *Danske Helgeners Levned*, han i 1894 besørgede for Selskabet for hist. Kildeskrifters Oversættelse, samt hans Bidrag til de store Samleværker »Folkenes Historie«, hvor han behandler Nordens Oldtid og ældre Middelalder, og »Verdenskulturen«, i hvilken han gav gode Skildringer af Riddervæsen og Korstogskultur samt af sit Yndlingsemne, Forholdet mellem Stat og Kirke. Endelig maa det fremhæves, at han i den lange Aarrække, han fungerede som dansk Redaktør af »Nordisk tidskrift« (siden 1896), var ivrig for at gøre dansk videnskabelig Litteratur kendt i Broderlandene.

O. følte sig som Historieskriver som A. D. Jørgensens Lærling, og brød han end ikke som sin Forgænger nye Baner for Forskningen, naaede han dog ligesom denne at faa større Kredse af Folket i Tale, end det ellers sædvanlig falder i danske Historikers Lod. Utvivlsomt har hans Embedsgerning i høj Grad hæmmet hans videnskabelige Produktion, der i den sidste halve Menneskealder af hans Liv var saagodtsom ophørt. Men det maa paa den anden Side ikke glemmes, at han netop gennem sin Virksomhed ved Statens Lærerhøjskole har bidraget overmaade meget til at sprede baade historisk Kundskab og historisk Interesse mellem den stadig voksende Skare af Lærere, der søgte til Skolen, som under hans overordentlig dygtige og forstaaende Ledelse udviklede sig til en stor og livskraftig Institution. Det var derfor med Rette, at han i en Aarrække (1911—20) stod som Formand for Amtssamfundenes og Lokalmuseernes Organisation: Dansk historisk Fællesforening.

M. M.